

Obnova Žrtvenika i Hrama

**Prvi dio Knjige Ezrine
(Ezr 1-6)**

Nastavak na Ljetopise

- **Kirova zapovijed** Ezr 1,2-4 (usp. 6,2-5)

- יהוה = ? (v2s)

- Bog nebeski (v2)
= Bog Izraelov (v3)

- **i izvršenje** (v5s)

- *Proroštvo u 1,1:*

- **Jeremija “Kad se ispuni
70 godina...”** (Jr 29,10)

- **prvo hram (c1), onda narod (c2)**

- Izraelova plemena (1,5; 4,1):

- **samo dva: יהודה בנימין *j^ehudâ, binjamîn*** (1,5; 4,1)

Die Rückkehr aus der babylonischen Gefangenschaft.
Da machten sich auf die obersten Stufen aus Juda und Benjamin, und die Priester und Leviten, alle deren Geist GOTT erweckte, hinauf zu ziehen und zu bauen das Haus des HERRN zu Jerusalem.
Wohl Gltz. Kap. 1. v. 5.

Obnova

- **Žrtvenik (Ezr 3,2s)**
 - *Koji propisi (v2)? Mjesto (v3)?*
- **Tora Mojsijeva (2 usp. 6,18), kao prije (3)**
 - *Vrijeme (3,1.6), blagdan (3,4):*
- **7. mjesec (3,1.6)**
- **Blagdan sjenica (3,4)**
 - *Novi radovi u 3,10, reakcija u 11-13?*
- **kamen temeljac za hram (3,10)**
- **Sav narod: klicanje, plač (11-13) “Samarijanci”**
- *nesporazumi (3,3; 4,2s):*
- **Strah pred narodima (iz raznih) zemaljâ (3,3 usp. 6,21)**
- **Nema suradnje (4,2s)**
 - *Neprijatelji (4,1):*

Rezultati

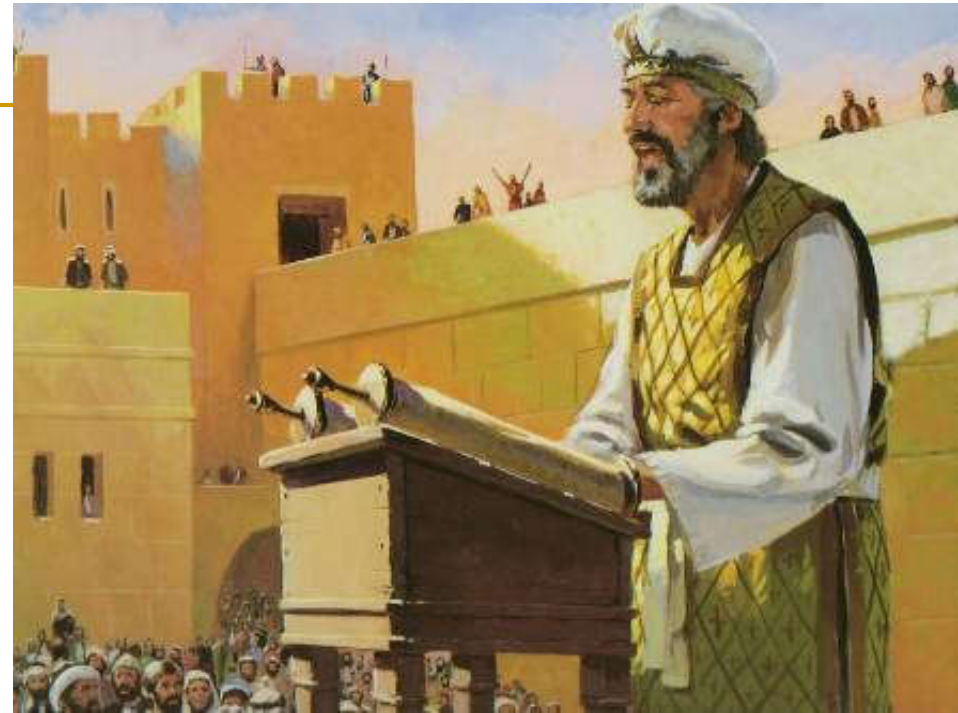
- ❑ Rezultat u 6,15: 3. 12. 6.
(HB, LXX, Vg., Šarić – 515. pr. Kr.)
- Hram dovršen (6,15 usp. 7,15.27)
 - ❑ Dom Boga Izraelova u Jeruzalemu (7,15)
 - ❑ Dom Jahvin (7,27)
 - ❑ *Inicijativa (6,1):*
- Kralj Darije (6,1)
 - ❑ *Kraljeva naredba u 6,8?*
 - ❑ Kirov arhiv (v2-5)
- sagraditi Dom Božji (6,8)
 - ❑ *Proslava u 6,19?*
- *Pasha povratnika (6,19)*

Ezra – voditelj povratka

U Ezr 7-10

Povijest

- ❑ Prethodni “događaji”
(Ezr 7,1) u 6,15.19
- **1. Obnovljen hram pod Darijem (usp. 7,15.27)**
 - ❑ Dom Boga Izraelova u Jeruzalemu (7,15)
 - ❑ Dom Jahvin (7,27)
- **2. Pasha povratnika (Ezr 6,19)**
 - ❑ Od koga potječe Ezra (7,5 usp. 1-5; 1 Ljet 5,29-41)?
- **Potomak Aronov (v5), dakle (v11):**
- **Svećenik (v11)**

Voditelj povratka

- ❑ Ezrin put od (Ezr 7,6) do (v8)?
- Iz Babilona u Jeruzalem
 - ❑ kada (v9)?
- Od 1.1 do 1.5. (v9), 7. g. (v7s)
Artakserksove vlasti (v7)
 - ❑ Putovanje (7,6.28)?
- Vрати se, pođu (KS) = “uzlaze” עלה *‘alâ*
 - ❑ kao iz Egipta
- Ezra “epizodni lik” (Ezr 7-10; Neh 8)
 - ❑ “flat character”, ne “round character” (R. Alter)
- Opis (3. jd.) i u c10

Zakonoznanac

- Što je Ezra (Ezr 7,6.11.12.21)?
- “književnik” סֹפֵר *sofer* (6.11)
- “pisar” (12.21) *safar* aram.
 - U čemu je stručan? (7,6.10)
- Tora – dao Bog Izraelov (7,6)
- Pouka od יהוה (7,10)
 - Mudrac i Zakon (v10):
- Proniknuti, vršiti, poučavati
 - Tora za perzijskoga cara (7,12.21):
- Zakon Boga nebeskoga (v12.21)

Tora za Perziju

- □ Artakserkso o Ezri (7,14.25):
- U ruci mu: Zakon (v14)
- U ruci mu:
mudrost Božja (v25)
 - □ Vrijednost Tore
u Perziji (v14.26):
- Mjerilo za “pregled” (v14)
- Kao kraljev zakon (v26)
 - □ Ezrin zadatak (v25):
- *suditi i poučiti* u Judeji (25)

Važan dokument u 7,12-26

- ❑ Kraljevo pismo (aramejski) kome?
- 2. jd. “ti”: Ezr 7,13-20; 25s
- Ezra, svećenik, književnik
- 2. mn. “vi”: Ezr 7,21-24
- propis rizničarima
 - ❑ Kralj Artakserkso kao Kir u Ezr 7,13.15:
- dopušta povratak (v13)
- daje prilog za hram (v15)
- Kuća Božja (16.19s.23)

Carski postupak

- Posebnost Artakserksova (Ezr 7,13.20):
- **isticanje svećenika i levita (v13)**
- **financije iz kraljevskih riznica (v20)**
 - **Kakve ovlasti Ezri u v21-24?**
- **Punomoć**
 - **Kako primijenjeno u 8,36?**
- **Predano namjesnicima i provedeno**

Ezra osobno svjedoči

■ “Ruka Jahvina nada mnom” (Ezr 7,28)

- Pravi pisar (pisac Pisma)
- autobiografija (1. jd, “ja” = Ezra)
- *Prve riječi u 7,27.28a:*

■ Anabatički blagoslov!

- Melkisedek (Post 14,19.**20**)

■ Zbog kraljeve naklonosti (חסד hesed)

- *Što Ezra poduzima u 7,28b?*

■ okuplja poglavare za pokret

■ i popisuje ih 8,1-14

- *Koliko dugo tabor uz rijeku 8,15.31?*

■ Tri dana, do 12.01.

- *Teološki postupak u 8,21-23:*

■ post i molitva

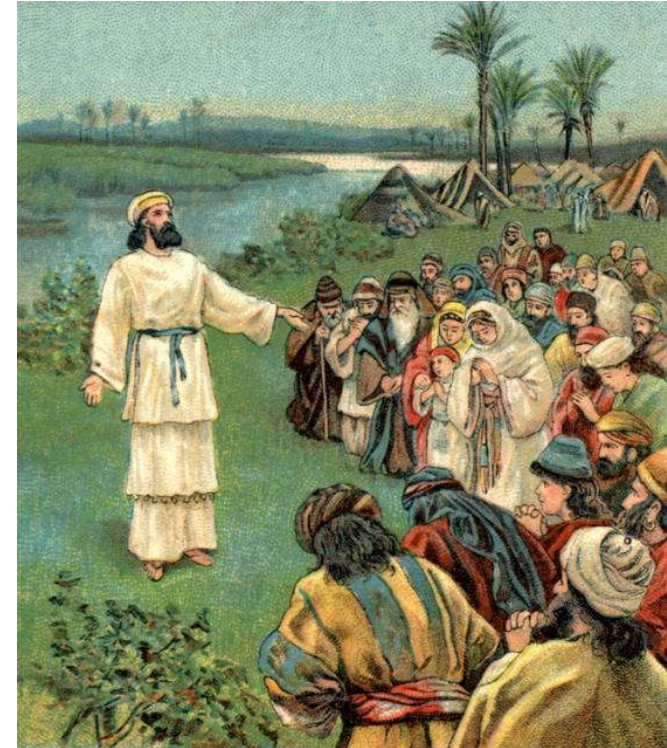
- *Rezultat u v31:*

■ Ruka Božja štiti od neprijatelja na putu

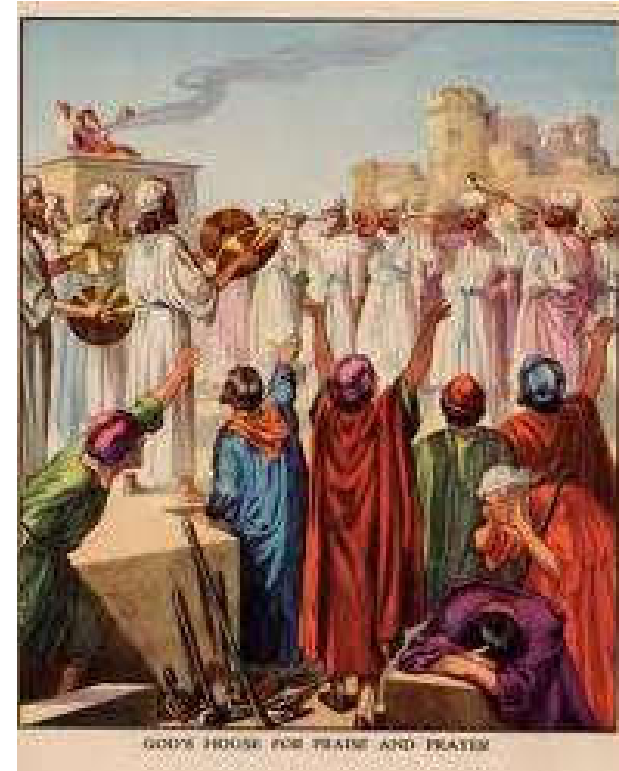
Uz rijeku Ahavu

- *“Koliko dugo taborovanje uz rijeku 8,15.31?”*
- **Tri dana, do 12.01.**
 - Ezra mora naći (8,15.17):
- **Levite (15),**
- **sluge za Dom Boga našega (17)**
- **+ poslužitelji**
 - Ezra nosi:
- **Darove i posuđe za Hram (28)**
 - *Teološki postupak u 8,21-23:*
- **post i molitva**
 - *Rezultat u v31:*
- **Ruka Božja štiti od neprijatelja na putu**

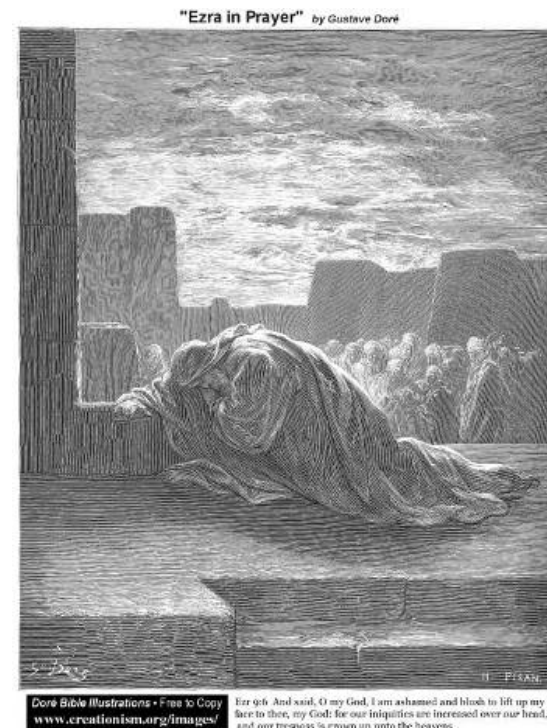
Duhovni život

- Što je s rukom Božjom u Ezer 7,6.9?
- Ruka יהוה Boga njegova nad njim
 - Ezerin pogled u 7,28; 8,18.31?
- ruka יהוה, Boga *mojega*,
nada mnom (7,28)
- יהוה Boga *našega* bila je
nad nama (8,18.31)
 - sretan povratak
 - Što su rekli Artakserksu u 8,22?
- Ruka Boga našega je nad svima koji ga traže
 - ne trebaju vojnu pratnju

Unutarnji prekršaji

- ❑ *U Jeruzalemu glavari izvješćuju (9,1s):*
- o miješanju s “poganima”
- ❑ ženidba = vjernost između Boga i naroda
- ❑ *višestruka Ezrina reakcija 9,3.4.5.6-15:*
- Razdire haljine (3.5), čupa kosu i bradu
- Povučen miruje (4)
- Moli – *kako* (5)?
- Na koljenima raširenih ruku (5)
- “*Ja se stidim – zbog naših grijeha*” (6)
- Zagovor
- ❑ *Vrsna metoda u v11s:*
- Navodi Božje riječi – dijalog:
“*Zemlja nečista..., čuvajte svoj rod!*”

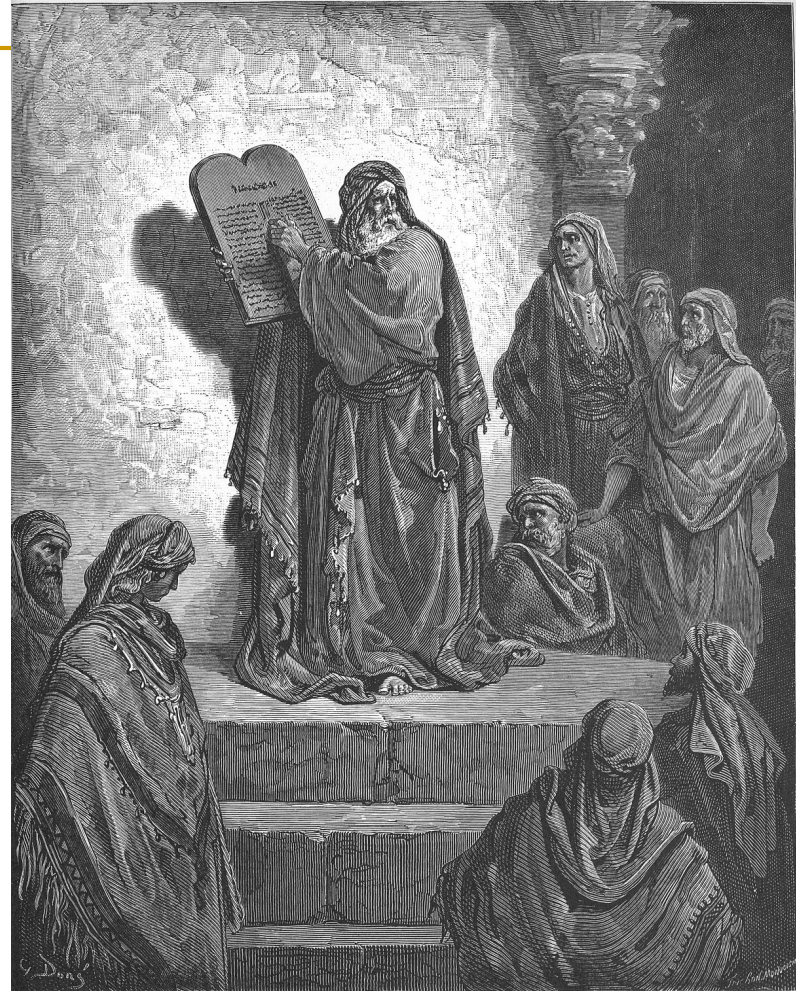
Ezra – voditelj duhovnog *povratka*

- ❑ *Utjecaj Ezrine molitve (Ezr 10,1)*
- 1. Val kajanja u narodu
- 2. predstavnik zajednice izjavljuje u 10,2-4:
- kajanje, prijedlog za Savez i prihvaćanje vodstva Ezrina
 - ❑ *Kako potvrđeno u v5?*
- sveopća prisega
 - ❑ *Ezra reagira (v6.9.10s):*
- A) Ezra u samoći i postu (v6)
- B) okupljanje 20.9. u Jeruzalemu (v9)
- C) Ezrin govor (v10s)

Obnova vjernosti

- *Rezultati u Ezr 10,12-15.16s:*
- pozitivan odgovor (v12-14)
- osim iznimki (v15)
 - “Čišćenje” 10,16s:
- ispitivanja 1.10. – 1.1. (3 mjeseca)
- popis prijestupnika (Ezr 10,18-44)
- HB, LXX, Vg, Š. imali su žene i djecu (10,44)
 - KS: otpustili

Nehemija

Obnovitelj jeruzalemskih zidina

Zidine – gradske i hramske

Materijalne (štit) i

duhovne (ljubav prema bližnjemu)

Autobiograf – biblijski pisac

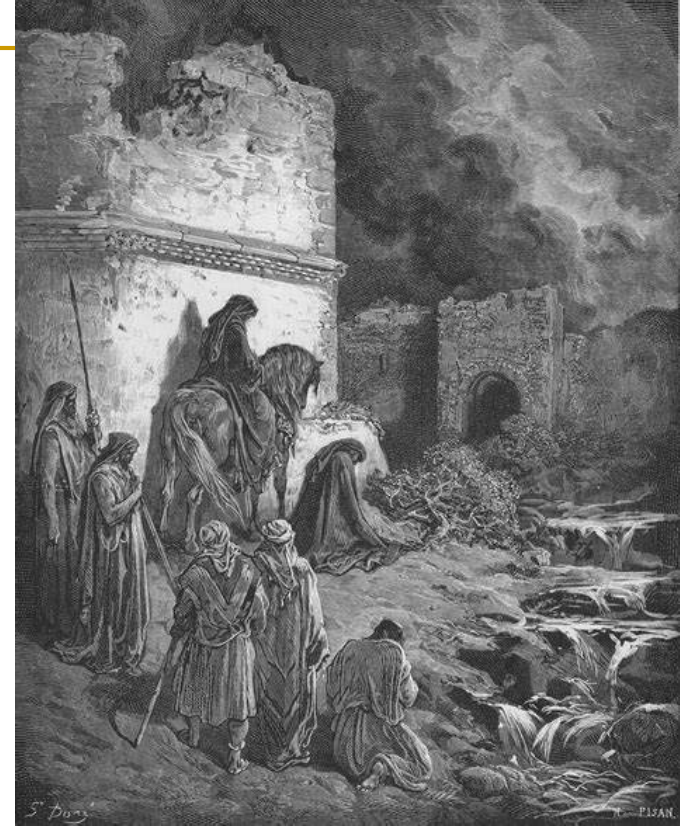
Opunomoćen

- ❑ Pod stranom vlašću
- ❑ Peharnik perzijskog cara
- Obavijest o nevolji Ostatka
 - ❑ Prva reakcija (Neh 1,5-11) +
 - ❑ Prije odgovora kralju (2,4):
- molitva
 - ❑ Razgovor s kraljem:
 - ❑ “Pošalji me” (2,5), “poslao me” (6)
- Punomoć, upravitelj

Početak radova

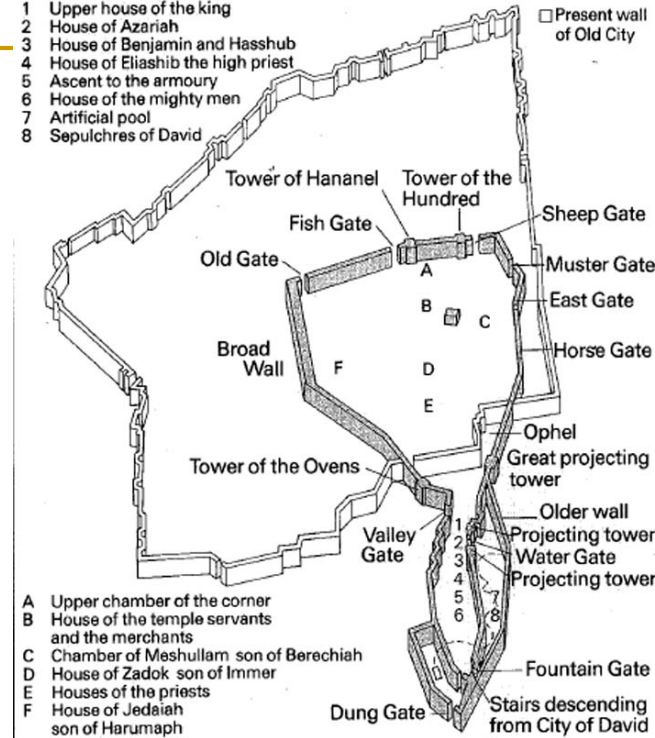
- U Jeruzalemu (Neh 2):
 - Noću upoznaje stanje
 - Razrađuje plan
 - u skrovitosti
- Nehemija okuplja (Neh 3):
 - “Sve obitelji”
- “Gradimo” (1. mn – Neh 3,33.38)
- “Ni ja, ni braća
 - nismo skidali radno odijelo” (4,17)
- “Držao sam se posla” (5,16)

Gradnja

■ Temeljita obnova Grada (Neh 3):

- Zidovi, vrata, kule
- Ribnjak Šiloah (15)
- Davidov grob, umjetni ribnjak,
- vojarna (16)
- Gornja kraljevska palača (25)

Nehemija okuplja

■ Drugi (3,2.5.27; 7; 7.15.19):

■ Jerihon (2)

■ Tekoa (5.27)

■ Gibeon (7)

■ Mispa (7.15.19)

■ Ljudi poimence

□ Službe (Neh 3,1.22;17; 8.31; 9.12.14-19):

■ Svećenici (1.22), leviti (17)

■ Zlatar (8.31), “farmaceut” (8)

■ Knez (*śar* 3,9.12.14-19)

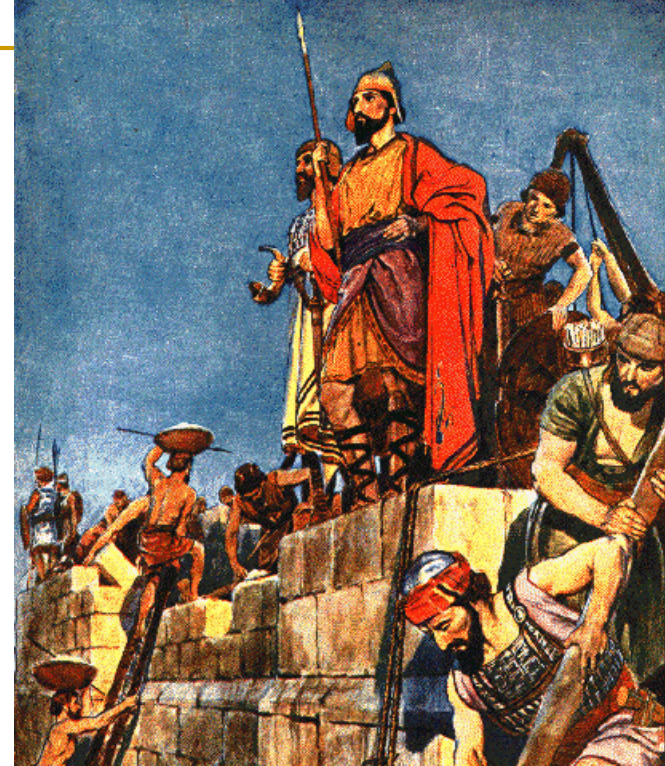
Prvi napadi

- Ruganje (Neh 3,34):
- A) Jadni, nemoćni
- B) lisica –
 - jača od zidova (35)
 - Nehemijina reakcija (36):
- “Čuj, Bože naš” (36)
 - Dobar plod:
- Zidovi do pola obnovljeni (38)

Neprijatelji

- **Sanbalat**
 - = Sin-uballit (Neh 3,33)
 - Samarija (v34)
- **Tobija, Arapi (4,1)**
 - Amonci (uz Tobiju)
 - + Ašdod (stara Filisteja)
- **Emocija kod svih (4,1):**
 - Uskipjeli (חרה *harâ*),
 - Žestina (KS), gnjev (Š.) usp. Kajin

Nov napad

- Druga faza napada (Neh 4,2):
- Boj – napad
 - Do sada čuli (2,10.19; 3,33) i rugali se (2,19; 3,33)
- Reakcija? (4,3; usp. Ps 127,1)
- Zajednička molitva: zazvali Boga
- Straža danju i noću

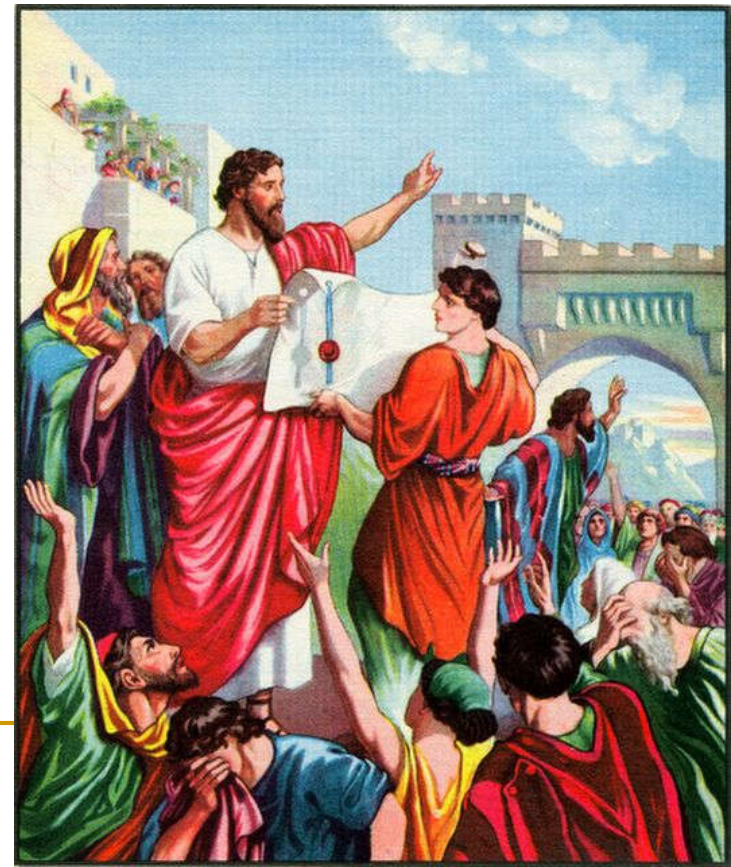
Unutarnja kriza

- Što je sa snagama, s poslom, s ciljem (Neh 4,4)?
- Istrošeni,
- previše posla,
- cilj nedostižan:
“nećemo sagrađiti”
- Neprijatelji (4,5):
- “Uvući ćemo se” (v5)
 - Kajinovske namjere (חרג *ḥarag*)

Nehemijin odgovor

- **Sluša obje strane**
 - “Vidio sam kako se boje” (4,8)
- **Drugi motivacijski govor (4,8 usp. 2,17):**
emocija, intelekt, cilj:
 - **Prepoznaje emociju:**
Ne bojte se!
 - **Usmjerava intelekt**
(זכר *zakar* – pamtiti)
 - **Sjetite se Gospodina!**
 - **respektabilan (usp. 1,5)**
 - **Cilj: obitelj i kuća**

Obrana

- **Graditelji-branitelji (Neh 4,11):**
- **Jednom rukom radi, u drugoj oružje**
 - Nakana protivnika (4,2):
- **Zaustaviti posao**
 - smesti (KS), uništiti (Š.)
- ⇔ **Bog zaustavio njihov plan (9)**
- **= Molitva iz 4,3 se (ipak) isplatila**

Ukupan uspjeh

- ❑ Što se zbilo
25. 6. 20. (Neh 6,15)?
- Dovršen zid
 - ❑ Koliko radnih dana?
- 52 – sve zbivanje od dolaska u Jeruzalem u 2,11
 - ❑ Protivnici opet *čuju* – ali? (6,16)
usp. 2,10.19; 3,33; 4,1.9; 6,1
- “Čudo” = strah (HB, LXX, Vg) među *narodima*
- Spoznaja: Božji posao
(מלאכה *m^ela'ka* usp. Post 2,2) – “naš Bog”

